

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Delavstvo in draginja.

(Tudi delavstvo zna računati!)

Dan za dnevom čitamo v meščanskem časopisju nesramno laž, da je vladajoče draginje krivo delavstvo, ker potom svojih strokovnih organizacij zahteva povišanje plač. Kljub temu, da smo take vesti že neštetokrat očitno izpodbili ter s številkami dokazali maziljenim in nemaziljenim buržujem, da vedoma potvarjajo resnico, vendar nismo imeli prilike tozadevno čitati lojalnih popravkov! Boječi se za milijone, naropane, potom slabih mezdnih pogodb, izčrpavanja delavstva, navijanja cen itd., se kapitalisti poslužujejo najbolj podlih sredstev, da zvrnejo krivdo sedanje draginje na one, ki so potom nje najbolj prizadeti, na proletariat.

Če primerjamo cene najpotrebnejšim predmetom za življenje, vidimo, da stane vsaka stvar danes več kron, ko je stala pred vojno krajcarjev. Navedem samo majhen primer, pri čemer si mislim cene posameznih potrebščin pri 1 kg ozir. 1 l:

	Krajcarji 1914	Krone 1922
Moka	18	27
krompir	3	7
fižol	6	16
slanina	75	86
mast	90	95
riž	24	44
meso	40	46
sladkor	40	65
cikorija	10	24
jajce	3	5
maslo	60	110
sol	6	9
vžgalice	1	2
olie	40	110
petrolej	14	20
vino	40	40—60
pivo	10	11
drva (klatra)	800	900.

Obleka, čevlji ravnotako in še več. Pa pravijo krščene in nekrščene pijavke, da smo delavci krivi draginje! Res bi bilo treba takega gozda od Ohridskega jezera do Triglava, da bi te pijavke pobesili! Pa oglejmo si stvar še natančneje: Z ozirom na gorenje primerjavo primerjajte sedanje plače z onimi v letu 1914:

Stavci so imeli tisti čas povprečno 230 krajcarjev na dan; rokodelci povprečno 170—250 kr., tovarniški delavci 100 do

150 kr., delavke 100 do 120 kr. dnevno, uradniki istotako... Rezultat primerjave nam pokaže, da bi z ozirom na povišanje vseh življenjskih potrebščin morali imeti (če vzamemo za podlago krona — krajcar) letos: Tiskarji tedensko kron 1600 itd. kot preje, le izpremeniti moramo plačo l. 1914. v krajcarje in navesti toliko kron, kolikor krajcarjev.

V nastajajočih številkah je jasen dokaz, da je delavstvo od l. 1914. do danes z ozirom na draginjo za nad 50% na slabšem. Le vprašajte kateregakoli delavca, če je zadovoljen s tem, da se povrnejo razmere iz l. 1914. Z največjim zadovoljstvom vam bo pritrdil, da soglaša z menjavo. Pri tem pa ni treba z demagogično gesto kazati na razne socialne pridobitve, češ, v tem in tem smo vam izboljšali položaj. V reakcionarni Jugoslaviji so vse socialne pridobitve le pesek v oči delavstvu, da bi ga uspavali in s tem napravili nevidljivega za lopovstva, katera uganja vladajoča (črna ali bela) porodica.

Seveda velja vse gorenje tudi za uradnišvo ter ostale nameščence in istotako za malega kmeta. Priznam, da so v marsikaterem oziru oni še na slabšem, ker so brez pravih organizacij. Šele tedaj, kadar bodo svoje organizacije postavili na temelj razrednega boja ter se priključili ostalim delavskim organizacijam, bo mogel biti uspešen njihov boj.

Kljub vsem intrigam kapitalizma in njegovih hlapcev pa bo šlo delavstvo svojo pot nemoteno naprej ter se ne bo brigalo za čvekanje buržoaznih cunj, katere imenujejo sami časopise.

Umljivo pa je, da se z drobtinicami, katere mu milostno poklanja vlada meščanov, ne zadovolji in tudi ne pustj uspavati. Saj dobro ve tudi jugoslovanski proletariat, da mu teh drobtinic ne dajejo požeruhi pri vladnih jasliah iz usmiljenja, ali mogoče socialnega čuta, temveč radi strahu pred **severnim medvedom**, ki se je v letu 1917. prebarval iz belega v rdečega. In od tega dne dalje nam je ljub. Četudi se ne strinjamo z njim v vsem, vendar nam je tisočkrat ljubši on in njegov režim kot ta, ki vlada sedaj pri nas. Punktum!

Delavec.

Socializem in strokovne organizacije.

(D dalje.)

Kapitalizem.

Kakor smo že omenili, ločimo danes človeštvo v dva tabora — v tabor nemaničev - proletariata in v tabor bogatašev - kapitalistov. Dokazali smo tudi, da je ta razdelitev že po naravi sami krivična.

Oglejmo si nekoliko natančneje kapitalizem.

Kapital je pojem, ki označuje vrednost, imetje v denarju ali v blagu. N. pr. tovarnar ima poleg denarja, ki ga potrebuje za nakup surovin tudi velike množine blaga, katerega prodaja. Denar in blago je njegov kapital. Pri svojem obratovanju potrebuje delavni moči, ki iz surovin izdelujejo blago, torej je delavstvo **proizvajajoči faktor**, tovarnar pa **odjema-**

Izhaja razen ponedelja in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravlštvo: Ljubljana, Franciškanova ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V marcu 1922 računamo pk po 4 din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 60 p. Depise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

tec produktov. Glavno vlogo pri proizvodnji igra delavec, tovarnar pa le pri razpečavanju proizvodov. V ceni blaga, ki ga oddaja tovarnar, je vsieta cena surovine, mezda, drugi stroški in tovarnarjev dobiček.

Dobiček lahko smatramo kot najvažnejšo točko, okoli katere se suče sporno vprašanje med proletariatom in kapitalom. Delavec ne dela z dobičkom in radi dobička, temveč trudi se od rane mladosti do pozne starosti, dokler mu moči popolnoma ne opešajo, **samo za vsakdanji kruh**. Tudi on bi imel pravico, da bi svojo delavno moč prodajal tovarnarju z dobičkom, kajti bodočnost delavca, posebno njegova starost, je negotova, temna.

Kapitalist ve, da je razmerje med njim in delavcem krivično, toda njegova dobičkaželjnost ga tira do brezčutja in izkoriščanja delavnih sil. Izkoriščanje pa mu je tem lažje, ker polaga delavstvo premalo važnosti na izobrazbo in se bori s kapitalizmom le s surovo silo, pušča pa v nemar najostrejšo orožje — izobrazbo.

Izobrazba je pripeljala kapitalizem do vrhunca. Kapitalisti so uvideli, da se namram nemirnemu proletariatu lažje borijo, če se složni. Tudi v vprašanju denarja jim je sloga le v korist. Zavrgli so torej vsa verska in narodnosna vprašanja ter se združili v karteje, truste in zveze. Izobrazba in dobičkaželjnost jih je privedla do tega. Nasprotno pa so med proletariatom vrgli verske in narodnostne spore, s čimer so razbili delavsko enotnost. Proletariat gloda na verskih in narodnostnih vprašanjih in pričakuje od njih rešitve... Kapitalisti pa z zadovoljstvom opazujejo množice, ki se navdušujejo za papeža, zadovoljni so, ko množica lačnega proletariata manifestira in se vadi v sovražstvu do drugih narodov. Brat ubija brata, da ima tretji dobiček. Proletariatu manjka izobrazbe, zato se da zapeljivati kapitalističnim hlapcem.

Kapitalizem ubija in izkorišča proletariat duševno in telesno; uničuje ga tudi gospodarsko, skratka — kapitalizem je ubijalec poštenja, morale in blagostanja. Dasi ravno se nazivlje kapitalizem kot steber napredka in kulture, vendar njegovo delo kaže vso veliko gnulobo kapitalističnega družabnega reda.

Neko poročilo preiskovalne komisije pruskega vojnega ministrstva dokazuje, da je izplačala Družba Daimlerjevih motorjev svojim delničarjem l. 1914. — 16%, dividende, l. 1915. 24%, leta 1916. — 35% in l. 1917. — 30%. Čisti dobiček družbe v navedenih štirih letih je znašal 95,847.332 mark. V istem času pa je tisočim svojih uslužbencev izplačala skupno samo 53 mil. 090.312 mark.

Draždanska banka z 260 milijonskim akcijskim kapitalom je izkazala l. 1919 — 176 milijonov mark kosmatega dobička in 50,600.000 mark čistega dobička.

Kakor je na eni strani 10 in 100 milijonsko kupičenje dobičkov, tako je na drugi strani beda, pomanjkanje in glad. Delavnemu ljudstvu se očita, da se vsled zvišanja delavskih mezd dvigajo cene življenjskim potrebščinam. Upravičen bi bil ta občutek, če bi statistika ne dokazovala, kako velik razloček je med delavskimi mezdami in cenami blaga. Mezda rudarja na Čehoslovaškem je znašala l. 1920. — 64.30 K. l. 1914. je stal 1 stot premoga 70 vin., 1920. — 12 K, to je podražitev za 1600%. Mezde pa so se zvišale le za 680%.

L. 1920. je na Čehoslovaškem odpadlo pri 12 srajcah 23.50 K delavske plače, tovarnarjev dobiček je znašal 38.97 K, dobiček prodajalca pa 51.45 K.

Z mezdnim izkoriščanjem uničuje kapitalizem proletariatu telesne moči. Kako naj bodo otroci delavca, ki le s težavo preživlja svojce, krepki bojevniki v obrambi domovine? Kako naj postanejo krepki sužnji bodočega kapitalizma? Jasnno je, da se kapitalisti prav nič ne brigajo niti za domovino, niti za bodoči kapitalizem — temveč za svoj sedanjí dobiček!

Kapitalizem ubija proletariát, tudi duševno z mezdnim izkoriščanjem. Ljudstvo nima veselja do dela, ker vidi, da je njegov znoj le v korist njegovega delodajalca. Kaj ima od tega, če se trudi in dela? Nezadovoljno je s svojim življenjem, zato poseda po gostilnah, pije in s tem vrača težko prisluženi denar kapitalizmu. Ljudstvo ni vzrok pijančevanju, temveč kapitalistični družabni red, ki tira ljudstvo v obup.

Gospodarstvo propada. Vrednost denarja je vedno nižja, draginja pa je vedno večja. Ljudstvo trpi in gladuje. Veržniki, spekulantí in trgovci pa upropaščajo državo in ljudstvo s tem, da si s spekulacijami in brezmiselnim izvozom in uvozom polnijo svoje žepe na račun delavnega ljudstva.

Kapitalizem mora imeti sužnjev, vsled česar tepta delavno ljudstvo in ga vzdržuje v odvisnosti s tem, da ga razdvaja. Razdvojen proletariát, ki bo iskal rešitve v veri in narodnosti, bo vedno suženj kapitalizma in nikdar se ne bo povspel do boljših, lepših časov.

(Dalje prih.)

ČRNA DESKA.

(Na naslov ge. Meznarič Franca v Zidanem mostu.)

Sporočam Ti žalostno vest, da je po ljudi enoletni borbi za stanovanje, vkljub vsem naporom mojih skromnih moči, vkljub zadostni pisavi po časopisih vkljub javni opozoritvi g. ministra za socialno politiko, vkljub vsem izvršenim intervencijam od strani invalidske organizacije, vkljub neštetim kolkovanim prošnjam, vkljub Tvojemu javnemu in obupnemu klicu v »Napreju« z dne 7. marca t. l. stanovanjski senát odločil z dne 28. februarja t. l. opr. št. VII. 3127/22 odkloniti našino upravičeno prošnjo.

Prosim Te, da iunaško prenašaš krivico, ki se ti je od strani vladajočih storila. Podučuj najine otroke vedno v smislu, kakor nam to velela socialni čút do bližnjega.

Jaz pa sprejem poklonjeno mi ro-kavico ter bodem javno obravnaval gnolob reakcionarnih elementov svobodne države Jugoslavije.

Svojo možato dolžnost sem storil, zahvaliti se imaš, da ostaneš še v nadalje brez stanovanja edino le odločujočim faktorjem.

Tvoj mož
Meznarič Ivo, vojni invalid.

Politične vesti.

+ Kdor zavija, nima prav! »Slovenca« so naši odgovori na njegovo pobožno premišljevanje o »Naprejevu« uvodniku »Zločin in družba« silno frapirali. In ker si drugače sploh nobeni stvari ne upa do živega, si je še enkrat nadel tisto svojo gnusno masko »mirnega« moraliziranja in filozofiranja, ki mu daje še največ priložnosti, da zavije dejstva in nameče nemislečni ljudem učenega peska v oči. »Slovenec« sploh ne more polemizirati, če se v vsaki drugi trditvi ne zlaže kakor cigan. Vse delo klerikalne stranke se vrši v tem znamenju in čas je, da začnemo žilim prav nadebelo obračunavati. Za danes en sam primer: V našem odgovoru smo napisali stavek, da tudi mi trdimo, da nima socializem zmožnosti npr. stvarne preporočitve posameznikov kakor vse družbe. Dostavili pa smo, da je dvojne vrste socializem: kakor ga mi udeležujemo in kakor ga klerikalci učijo. Ta njihov socializem pravzaprav ni socializem, temveč le malovredna kopija pravega. In ta klerikalni je tisti, ki nima omenjenih zmožnosti, ne pa naš. No, pa gre »Slovenec« in ta drugi del naše trditve kratkoma zamoči, tako da izgleda, kakor da smo mi svojo trditev nanašali na socializem sploh! Sram vas bodi, gospodje katoliki in duhovniki, da se poslužujete takih nizkotnih manevrov! Če vaši bralci niso sami backi in si preberejo tudi tisto, kar smo mi napisali, vam morajo pljuniti v obraz! Praviše, da ste nam vedno na razpolago za polemiziranje, če bomo dostojni. Ne, gospoda, takega pakta ne bomo sklepali! Če menite, da je nedostojno to, če v a m kdo pove kako resnico v obraz, potem bomo še nadalje nedostojni!

+ Tretja internacionala za enotno delavsko fronto. Razširjeni izvrševalni odbor komunistične internacionalne je imel pred par dnevi sejo, na kateri je sprejel resolucijo glede enotne fronte delavstva. Resolucija pravi, da so razgovori v tej seji odstranili vsa nesporazumjenja in pokazali, da taktika glede enotne fronte, ki so jo predlagali sovjeti, nikakor ni istovetna z reformizmom, temveč da popolnoma odgovarja duhu tretjega kongresa. Taktika enotne fronte se mora prilagoditi razmeram posameznih držav. Izvrševalni odbor se je izrekel, da bi se udeležil konference z drugimi internacionalami, na kateri bi bile prisotne po možnosti vse delavske organizacije. Po sprejetju te resolucije, je povzel besedo Zinovjev in omenil, da misli mnogo ruskih tovarišev, da je njihova dolžnost, ko se prvič sestanejo z drugimi internacionalami k posvetovanju, obračunati z izdajalci, ki so se zavzemali za imperialistično vojno. Zinovjev je popolnoma drugega mnenja. Dasi so Vandervilde in njegovi pristaši zakrivali mnogo, vendar uživalo med konservativnimi krogi delavstva še precej zaupanja. Zato bo treba v tem vprašanju nastopati popustljivo. Dasi tudi v nekaterih komunističnih strankah, kakor v Franciji in Italiji, mnenje ni prijazno enotnemu nastopanju delavstva, vendar je jasno, da je položaj danes povsem drug, kakor je bil leta 1919., ko je tretja internacionala odklonila udeležbo na bernski konferenci. Položaj je danes tak, da je treba spraviti na razgovor najnujnejše in najvažnejše zahteve delavstva, da se da voditeljem drugih internacional priložnost, izraziti svoje mnenje in za stvar nastopiti. Naj si te vrstice tisti radikalni možakarji med našimi komunisti pazno preberejo!

+ Sestanek treh internacional v Berlinu. Dne 25. t. m. se bodo sestali v Berlinu zastopniki treh internacional: amsterdamske, dunajske in moskovske. Tu se bo sklenalo o sklicanju svetovnega kongresa pod vodstvom druge in tretje internacionalne v zvezi z dunajsko, ki je znana pod imenom »internacionala dve in pol«. Ideja za sklicanje tega socialno-komunističnega sestanka je izšla na zadnji konferenci v Frankfurtu. Po zaslugi Radeka so se sicer polegla nasprotstva napram politiki Moskve, vendar bi bilo upanje na skupno delovanje vseh treh internacional prenačljeno.

+ Pribečevičeva zadeva je vedno bolj umazana. Protičev »Radikal« je objavil facsimile pisma, ki ga je pisal Hercigonja ministru Pribečeviču in še facsimile nekega sodnega akta, ki ga je podpisal Hercigonja. Iz obeh facsimilov je razvidno, da je pisava ena in ista, s čimer je zopet ugotovljena zveza med Pribečevičem in komunistom Hercigonjo. Pribečevič je sicer objavil v svojem listu, da je vložil tožbo proti Protiču, ta pa je ugotovil, da Pribečevič še do danes ni vložil nobene tožbe. Kako se bo končala ta mučna afera, ki kompromitira vso belgrajsko vlado, še ni znano.

+ Na Reki se brijejo norce iz vse Evrope. Na Reki so fašisti proglasili vojaško diktaturo. Po kletih love člane konstituante, ki jih s pretnjo smrti silijo, da podpišejo listino za sklicanje konstituante. Seveda se morajo obenem obvezati, da bodo volili za predsednika reške države D'Annunzija in za predsednika reške vlade poslanca Giurattija. Italijanska vlada nadaljuje nemoteno svojo hinavsko politiko, zavezniške države pa nočejo nič slišati in ravnotako nič videti. Evropa še ni doživela večje in ostudnejše komedije.

+ Tudi v Rumuniji poznajo volilno svobodo. Pri zadnjih volitvah v Rumuniji so pokazali, kako znajo ceniti svobodne volitve. Neka prefektura v Stari Rumuniji je podrejenim organom brzojavno naročila, da mora imeti vsakdo, ki hoče vršiti volilno propagando, avtorizacijo od prefektore. Tudi shode sme prirejati, vendar je na njih prepovedano govoriti proti armadi, proti orožnikom, proti zakonom in proti varnosti države. Kdor bi ravnal zoper to prepoved, naj ga oblast aretirá. To je naravnost vzorna volilna svoboda. Prav, kakor pri nas!

+ V Egiptu so dobili sultana. V Egiptu so Angleži proglasili sultana Fuada za egiptovskega kralja. Egipt je namreč postal »samostojna« kraljevina.

Dnevne vesti.

Izsrkajte uradniku in delavcu zadnjo kapljo krvi! Oblačilnica za Slovenijo pošilja zopet račune onim osebam, ki imajo pri tem zavodu še zaostale dolgove. Popolnoma prav je, da je treba dolgove plačati, toda tu ima stvar drugo lice. Oblačilnica si je s tem, da je prodajala škandalozno slabo blago (obleka je navadno razpadla v dveh mesecih), pridobila lep dobiček. Ko je zavod likvidiral, so razdelili prebitek med klerikalne zavode, kar je po sebi stranskega pomena. Ali bi ne bilo umestnejše, da bi bili tedaj črtali najpotrebnejšim dolžnikom vsaj del zadolžene vsote? Saj žrtvuje ravno duševno kakor tudi ročno delavstvo za državo svojo srčno kri!

Ruše, V 53. številki »Napreja« z dne 7. marca t. l. sem v dopisu: »Izrabljanje nezavednega delavstva« po krivem imenoval gg. Glaserja in A. Pogačnika izko-

riščevalca ter sem po krivih informacijah navedel, da ima najboljši delavec 4 K od ure, kar ne odgovarja resnici, ker kovinski delavci zaslužijo do 11 K, navadni čez 4 K in le ključavničarski učenci od 2.50 K naprej (na uro). Zato preklicujem zadnje trditve. — Franc Walcher.

Vrhnika. Zvedeli smo, da je pokrajinska uprava, oddelek za socialno politiko delavski odsek razpisal za dne 17. t. m. nadaljevanje mezdnih razprav delavske tovarne konzerv. Radovedni smo, če bo prišel vendarle enkrat predsednik Legvart do spoznanja. Ja s svojo bahalno silo ne more skozi zid. Delavstvo je mirno in pričakuje solidarno rešitev svojega eksistenčnega vprašanja. — Naš sodrug Meznarič je dne 15. t. m. predstavil ravnateljstvu tovarne, zaupnike ki so po zaupniškem sistemu bili od delavstva voljeni. Čas je enkrat, da se reši to nujno delavsko mezno vprašanje vendar že enkrat povoljno! — Delavstvo.

Podružnica kovinarjev na Jesenicah je nabrala za gladiuščo Rusijo 3559.35 dinarjev. Vsa čast vrlim jeseniškim sodrugom, ki so na tak način pokazali, kako razumejo položaj v Rusiji! Sodrugi po ostali Sloveniji naj bi jih posnemali!

»Avtomobilna prom. ina d. d.« v Ljubljani obvešča ceni. občinstvo, da vozi od sobote, dne 18. t. m. dalje avto na progi Ljubljana-Celje zopet preko Trojan in sicer v poletnem vozni red, t. j.: Odhod iz Ljubljane ob 6.30 zjut. in 15.30 (3.30) popoldne, prihod v Celje ob 9.30 zjut. in 18.30 (6.30) zvečer, odhod iz Celja ob 6.30 zjut. in 13.30 (1.30) popoldne, prihod v Ljubljano ob 9.26 zjut. in 16.26 (4.26) popoldne. Hkratu obveščamo, da je promet na progi Celje-Vranksko zopet vzpostavljen s tem, da vozi avto z malim ovinkom preko Polzele.

Ljubljana.

Klerikalni teror na šoli v Spodnji Šiški. Pri nas na šoli v Spodnji Šiški vladajo neverjetne razmere. 14. t. m. se je zgodil tak škandal, da se bodo morale merodajne oblasti zganiti, četudi nerade. Povzročitelj tega škandala je »božji namestnik« katehet Kraghar, ki je vzel na piko nekega učenca. Mati se je pobrigala za zdravniško pomoč in zdravnik je ugotovil da je storjeno mogel napraviti samo podivjan človek. Danes pa smo vendar v 20. stoletju kulture in civilizacije in smo že davno prišli do spoznanja, da moramo ljubiti svojega bližnjega kakor samega sebe. Toda klerikalni širokoustneži tega ne prakticirajo, temveč delajo narobe. To pa zato, ker se ne pustijo revni sloji nič več v taki meri vleči za nos od klerikalnih demagogov, kakor so se pustili še do predzadnjega časa. V svoji onemogli leži se sedaj maščujejo nad nedolžnimi otroci. Zahtevamo takoišnio preiskavo in primerno disciplinarno kazen za take pretepače! S takimi ljudmi ven iz šole! — Več občanov.

Izpitni za moistre lesnih in kovinskih obrti se vrše na Tehniški srednji šoli v Ljubljani odslej redno v drugi polovici meseca maja in novembra. Prošnje je vlagati vsaj en mesec prej pri šolskem ravnateljstvu.

Zrelostni izpit na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Na oddelku: Višja stavbna šola se je vršil prvi zrelostni izpit dne 4. t. m. K izpitu se je prijavilo vseh 12 obiskovalcev zadnjega (8.) semestra, med njimi dve učenki. Uspeh je bil jako ugoden, kajti vsi so prestali maturo z dobrim, deloma izvrstnim izidom, in sicer (odličnjaki so tiskani z razprtimi črka-

m): Battellino Angelo, Dolenc Janko, Hilbert Zdenko, Jelinc Franc, Kochova Ruša, Koprivec Milan, Martinčeva Marija, Medved Ivo, Rožman Ivan, Samsa Stanko, Spinčič Iva, Zupan Miroslav.

Razstava bratov Kralj v Jakopičevem paviljonu je vsak dan odprta. Razstava je nenavadno zanimiva. Dejstvo je, da sta brata Kralja ne samo slikarska, temveč tudi kiparska mojstra in da kot taka puščata daleč za seboj ostale slovenske oblikujoče umetnike. Voliv bratov Kralj je velik, kar dokazujejo ne samo številni lepaki vseh mogočih vrst, temveč tudi dela naših umetnikov samih.

Pojasnilo. V zednjem času opažamo, da deli upravništvo »Slov. Naroda« darila, namenjena slepim, natančno na polovico, to je eno polovico za podporno društvo slepih, eno pa za slepe v zavodu. Ker se nam zdi taka delitev samovoljna in neupravičena, prosim plemenita srca, naj izvolijo darove, namenjene za podporno društvo slepih, izročati naravnost društvu, ki jih bo radevolje izkazovalo skupno v časopisju. Povdarjam, da vzdržuje slepe v zavodu država, društvo pa je navezano edino na podporo usmiljenih src. Društvo vodijo sami slepi, ki poznajo najbolje čustva in želje svojih sotrpinov. Društveni prostori so v Wolfovi ulici 12. — G. F. Jurásek, predsednik.

Tedenski zdravstveni izkaz izkazuje za teden od 5. marca do 11. marca 36 novorojencev (19 žensk), 1 mrtvorojenca in 24 umrlih oseb (13 moških). Umrlo na je: za življensko slabostjo 3, za jetiko 4, za pljučnico 3, za otroško vročico 1, za srčno hibo 4, za drugimi naravnimi vzroki 8, za smrtno poškodbo pa 1 oseba. Prijavljena sta dva nova slučaja škrlatice, 1 davice in 1 otroške vročice.

O zemljiški knjigi, konverzijah, testamentih in o vseh tozadevnih novih pristojbinah, s praktičnimi vzorci prošnji, pogodb itd. Ravnatelj zemljiške knjige A. Spende je izdal k tej knjigi »Dodatek iz leta 1922«, ki obravnava sistematično vse do leta 1922, izišle izpreminjevalne naredbe in novi pristojbinski zakon iz leta 1921, v jasni in kratki obliki. Cena knjige z dodatkom (189 in 19 strani = 12 tiskanih pol v oktav-formatu) 12 Din., po pošti 1 Din. več. Naročila sprejema izdajatelj (Ljubljana, iustična palača) in Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Dobiva pa se tudi v drugih ljubljanskih knjigarnah.

Narodna galerija si je zadnji čas pridobila nad 30 novih del naše starejše in mlajše generacije, tako da predstavlja njena zbirka sedaj dovolj jasno sliko slikarskega razvoja na Slovenskem od Šubicev do današnjega dne. Zaradi novih pridobitev bo treba vso razstavljenno zbirko popolnom nanovo preurediti in razstavljene prostore povečati. Dokler se ta dela v Galeriji ne izvršijo, ostane zbirka javnosti zaprta.

Služba pisarniškega pomočnika pri državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani je razpisana v »Uradnem Listu« štev. 25.

Maribor.

»Ljudska univerza« v Mariboru priredi v času od 17. marca do 19. majnika sledeča redna tedenska predavanja: 17. marca: literaren večer: moderna lirika z recitacijo (M. Skrbinšek); 24. marca: Mariborski zgodovinski spomeniki (predava dr. Medved); 31. marca: Tehnika in kultura. (Predava inženir Kukovec); 7. aprila: Tehnika in kultura — nadaljevanje (predava inž. Kukovec); 12. aprila: Bodočnost človeštva (predava Božidar

Borko); 21. aprila: literaren večer o I. Cankarju (s sodelovanjem M. Skrbinška); 28. aprila: Grof L. Tolstoj (predava I. Fava); 5. majnika: Zgodovina časnikarstva (predava Vek. Spindler); 12. majnika: Zdravje in smrt (predava docent dr. Matko); 19. majnika: Literaren večer.

Ptuj.

Ne farbajte ubogega ogoščanega ljudstva! Znani sklep zdravstvenega oddelka za Slovenijo, s katerim je isti sklep zapreti nekaj javnih bolnišnic, je povzročil v javnosti silno razburjenje. Kar se Ptuj tiče, so se merodajni krogi in zastopniki vseh političnih strank takoj zbrali, da ukrenejo potrebne korake, da se oni nesrečni sklep preklicuje. Gotovo so tudi merodajna oblastva in zastopi poročali vladi, kakšno je bilo tiste dni razpoloženje med ljudstvom radi nameravane zatvoritve. Ravnotako je gotovo, da so se vsi, ki so čutili vsaj nekoliko soodgovornosti radi zapretilja, ustrašili nastalega razpoloženja med ljudstvom, ne morda kot vladajoči, pač pa kot — političarji. Zato so se zgenili in — glej čudo — »posrečilo« se jim je, najti kredit za nadaljnje vzdrževanje bolnic. In šli so ter obesili ta »veliki uspeh« na veliki zvon, češ, glej ljudstvo, kako se zate potegujemo! Pa so prišli oni na drugi strani in vzdignili velikanski halo: »Ne vi, ampak mi smo dosegli kredit za bolnice. Naš poslanec dr. Iks-ipsilon je »energjično« zahteval pri finančnem ministru denar!« — »Ne, to ni res! Poslanec Nebodigatreba je napel vse živce in dvignil iz državne kase milijončke za bolnice!« In tako gre ta lajna naprej, ker vsi oni, ki so »dosegli« ali zahtevali, ali ki se jim je posrečilo dobiti kredit za bolnice, hočejo imeti od tega — politični dobiček, ali bolje rečeno, glasove pri morebitnih volitvah. Iz nekulturne in nazadnjaške namere zatvoritve štirih bolnic, so ustvarili nesramno politično afero, s katero še nesramnejše farbajo ljudstvo. Ljudstvo pa si misli drugače in kliče vsem skupaj: Sram vas bodi in puij!

Nezgoda. »Ptujskemu Listu« je zopet zastala sapa. Preteklo soboto ni izšel in je odložil izlet na četrtek, 16. t. m. Pravijo, da ni mogel iziti v soboto radi preoblegla gradiva (demokratski shod in bolnica). Izgleda pa, da mora biti vzrok druga bolezen, ki ji nekateri pravijo — »marasma penka« — penka — nije!

Ali je to res? »Straža« poroča, da je g. dr. Jenko — ki je pred kratkim odložil funkcijo občinskega odbornika in izstopil iz N. S. S. — pristopil k demokratom. Nam se zdi to le zafrkacija, ker je po našem mnenju nemogoče, da je dr. Jenko že pozabil na boje, ki jih je imel z demokratsko stranko. No, bomo videli.

Danes, petek bo zopet diskusijski večer. Dnevni red bo važen, zato vabimo vse ljubljanske sodruge, da se ga udeležijo točno ob 20. v mali dvorani »Mestnega doma«. Skrejemala se bo pred diskusijo tudi članarina in novi člani.

Dramatični odsek »Svobode« Vič-Glince priredi v nedeljo, dne 19. marca 1922 v Sokolskem domu na Viču veseloigro s petjem v 3 dejanjih

»RODOLJUB IZ AMERIKE«.

Pevske točke izvaja tamburaški zbor Vič-Glince pod vodstvom sodruga Š. Leh-pamerja.

Ker so vstopnice že povečini razprodane, se bo igra ponovila.

Dopisi.

Hrastnik. V nedeljo 12. t. m. se je vršil ob 9. dop. javen shod SSJ v gostilni g. J. Domitroviča, ki je bil dobro obiskan. Dnevni red shoda je bil politični položaj, draginja in delavstvo. O dnevnem redu je poročal sodrug Koren iz Celja, ki je jako temeljito obrazložil sedanjí politični položaj, delovanje naših poslancev v skupščini in delovanje vladne večine. Razpravljalje o draginji je orisal naš izvoz in uvoz in kako bogate razni izvozniki, ko naša krona izgublja vrednost. Omenil je, da država nima denarja za razne socialne naprave, tako za bolnišnice, dočim ima za militarizem vedno dovolj milijonov na razpolago. Glede osebnih dohodarine, ki jo morajo delavci plačevati od svojega zaslužka in celo od draginskih doklad družinskih članov, je omenil, da je naš klub vložil predlog, naj se zviša eksistenčni minimum od sedanjih 1200 Din na 12000 Din letnega zaslužka. Kako naj nastopamo, da spremenimo ta krivični sistem, nam je poročal prepričevalno, ter pokazal pot in sicer organizacijo, izobrazbo ter treznost. Končno je predložil siedečo resolucijo sodrug Malovrh: Javni shod soc. stranke v Hrastniku dne 12. marca 1922 vzame poročilo so-

druga Korena o parlamentarnem delovanju na znanje ter izraža klubu zaupanje. Shod izraža svojo zahtevo, da naj bo delo naših poslancev posvečeno gospodarskemu in socialnemu vprašanju. Boj proti draginji je treba sistematično pričeti. Za eksistenčni minimum naj se določi kot letni zaslužek 48000 K. Zahtevamo progresivno oddajo imetja. Shod se priključuje resolucijam, ki jih je sprejelo delavstvo na ljubljanskem protidraginskem shodu, kakor tudi dodatku glede upokojencev in njih sirot. Sodrugi Malovrh je v kratkih besedah bodril navzoče k vztrajnemu delu za socialistično idejo, priporočal časopis »Napreje« ter zaključil nad 2 uri trajajoči shod.

Hrastnik. Občni zbor krajevne politične organizacije SSJ se je vršil v nedeljo dne 12. marca 1922 ob 4. popoldne v dvorani kons. društva ob povoljni udeležbi. Točno ob 4. uri otvori shod predsednik s. Malovrh ter poda poročilo. Iz poročila je razvidno, da je imela organizacija (pred razkolom) približno 1000 članov. V aprilu 1920 smo pod terorističnim pritiskom tedanjih ekstremistov morali izročiti imenik članov in blagajno. Norčevali so se iz nas, češ, sedaj smo jih odnesli k pogrebu. Ali v boju izkušeni socialisti niso drveli za ljudmi, ki so bili do

prevrta liberalci in klerikalci, in ki so postali naenkrat bolj radikalni kot sam Lenin. Danes imamo sicer samo mnogo manj članov, ali ti so zavedni in jih ne bo nikakšen demagog več omajal. V odbor so bili izvoljeni ss.: predsednik Malovrh Karel, namestnik Papež Franc, Rojnik Fr. blagajnik, Kandolf Alojz, tajnik, Verden Anton, Cestnik Franc, Grum Ivan, odborniki. V širši odbor pa sodrugi: Podpečan Anton, Domše Ivan, Blanc Baldomic, Koribsky Franc, Obermajer Anton, Gačnik Franc in Žibret Anton. Sodrugi Koren je nato poročal o organizaciji, draginji in davkih, za kar je žel burno priznanje. Sprejete so bile resolucije kakor na dopoldanskem shodu. Vsa pisma in drugo je pošiljati na sodruga Kandolf Alojzija, ru-darja v Hrastniku. Sodrugi Malovrh je govoril o draginji in primerjal delo klerikalcev za časa Koroščevega ministrovanja, ko je ukinil vezano trgovino. Sodrugi Verden je podal kratko poročilo lokalnega značaja, nakar se je shod zaključil.

Sodrugi: Ali se nahaja „NAPREJ“ v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Franco Svetek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepleskano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na trdko

TONE MALGAJ

Ljubljana stavbeni in pohištveni tleskar in ličar Ljubljana
Koledvorska ulica št. 6

Spreten
KOVINOLIVAR
se išče.

Ponudbe z navedbo zahteve
plače naj se pošljejo:
Heinr. Stolz, Kula,
Vojvodina.

KAJO DELIC,
zlatar in draguljar
Ljubljana Hilsnerjeva ul. 4

priporoča svojo
zlatarsko in draguljarsko delavnico
za nova dela in popravila vsake
vrste, kakor tudi za pozlato-
vanje in posrebovanje.
V zalogi ima zlatnine in srebr-
nine, poročne prstane po vseh
uzorcih in merah, uhane i. t. d.
Kupuje tudi zlato in srebro ter
olačuje po najvišjih cenah, ali
pa izmenjava za novo blago.

Inserirajte v Napreju.

Staro železo

kupuje po najvišjih cenah

Centralna

nakupovalnica starega železa
v Ljubljani, Gosposvetska cesta št. 1.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja
iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Nunska ulica 19.

Jugoslovanska Union-banka

preje Mariborska eskomptna banka

ustanovljena leta 1872

Beograd - Gornja Radgona - Kranj - Ljubljana - Maribor - Murska Sobota - Velikovec.

Aksijski kapital
K 30.000.000

Rezerve K 16.000.000.

Izvršuje vse bančne
posle najkulantneje.